

SPOJENCI USMÍŘENÍ

Drazí bratři a sestry, přátelé,

na začátku dnešního shromáždění Vám všem přeji milost a pokoj Boží ve jménu našeho Pána Ježíše Krista!

Dnes začnu neobvyklým citátem. Nejsou to slova Bible, nýbrž pochází z Dostojevského díla **Zločin a trest**. Ta slova se mi připomněla v jiné knize, kde jsou zmíněna v souvislosti se skandálností evangelia milosti:

*A nakonec až už vyřídí všechny, pak se i k nám obrátí: „Vystupte,“ řekne, „i vy! Vystupte opilí, vystupte nemohoucí, vystupte hanební!“ A my vystoupíme do jednoho bez studu a staneme před ním. I řekne: „Jste hovada! Zvířecí je vaše podoba i rod. Ale přijďte i vy!“ I pozvednou hlavy moudří, pozvednou hlavy rozumní: „Hospodine! Proč tyto přijímáš?“ A řekne jim: „Proto je přijímám, moudří, proto je přijímám, rozumní, že **ani jediný z nich se sám nepokládá za hodna...**,“ a všechno pochopíme! Pak všechno pochopíme! (...) A všichni pochopí... Bože, přijď království tvé!“*

Je to pohled na skandálnost Boží milosti. Ta přesahuje veškerou naši představivost, možnost odplaty, satisfakci či nárok na spravedlivé vyrovnání. V Ježíši nám Bůh nabídl úplně všechno. Před každým, kdo se s touto milostí setká, stojí jedno jediné rozhodnutí – přijmu anebo odmítnu.

Nevím, zda to nakonec bude probíhat tak, jak to vidí Dostojevský, nicméně platí, že pozván je každý. Zejména ten, kdo se pokládá za nehodna vstoupit do Božího království, protože ví, že vlastními silami a snahou nic neurve.

Dnešním slovo vychází z 2. listu do Korintu 5:14-21:

Vždyť nás má ve své moci láska Kristova – nás, kteří jsme pochopili, že jeden zemřel za všechny, a že tedy všichni zemřeli; a za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal.

A tak od nyníška už nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek. Ačkoli jsme dříve viděli Krista po lidsku, nyní ho už takto neznáme.

Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové!

To všechno je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista a pověřil nás, abychom sloužili tomuto smíření.

Nebot' v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření.

Jsme tedy posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem!

Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.

Minule jsem připomínal Ježíšova slova o tom, že nás učinil solí a světlem na této zemi. Jako Boží děti tedy **nemáme být nemastní neslaní**. A **nemáme ani působit jako nenápadné šedé myšky**, které splývají s prostředím.

Naopak máme přinášet do života kolem sebe **chuť Božího království**. Někdy dokonce chuť štiplavou, jako to umí sůl. A také můžeme, díky světlu, které je do nás vloženo, do tohoto světa vnášet **pestré barvy Božího království**.

Slovo poznání, které nabízí Pavel v dnešním textu, nás posouvá ještě o kus dál – **jsme Kristovými vyslanci smíření**. Smíření s Bohem může nabídnout a věrohodně popsat a sdílet **ten, kdo je sám prožil**. Jinak řečeno – to, že stojí za to být usmířen s Bohem, ti druzí uvěří tehdy, když to uvidí na tobě samotném.

Je to podobné jako se včelami. Můžete mít hodně načteno, můžete sledovat různé včelařské trendy, můžete dokonce o včelách erudovaně přednášet, dokonce můžete mít doma kompletní včelařské vybavení, ale dokud neponoříte své ruce do úlu a nebudete je tváří v tvář pozorovat při práci, pak o včelách ve skutečnosti nic nevíte.

První předpoklad být Kristovým vyslancem pokoje a smíření tedy máme – **vlastní věrohodnost**.

Tím druhým předpokladem je **přestat druhé posuzovat podle lidských měřítek**. Když budu upřímný: není to vůbec snadné. Naši rodiče a naši vzdělavatele nás vždycky hodnotili a většinou srovnávali vůči někomu.

Celý systém – ať už ve smyslu společenském či pracovním, v němž žijeme, je **nastaven ke srovnávání a neustálému posuzování**. A do nás se zaryl v podobě předsudků – tedy posuzování druhých dopředu – podle jejich designu nebo způsobu mluvy, aniž bychom je třeba blíže poznali.

Čína na posuzování lidí posledních několik let buduje dokonce **systém sociálního bodování a tím i manipulaci s lidmi**. To znamená, že když jste miloučcí, poslušní a pracovití a nijak nevyčníváte, získáváte sociální body. Když jste něčím divní, když vám občas „bouchnou saze“, když někdy brbláte proti režimu, body ztrácíte. V praxi to pak znamená, že s nedostatkem sociálních bodů vám neprodají jízdenku na vlak do sousedního města, kam si chcete zajet. Posuzování a srovnávání ve svém důsledku vede k šedivé průměrnosti, ale – a to je hrozné – především **k totalitní kontrole a ovládnutí lidských životů**. Vaše rozhodování v takovém systému bude vposledku ovlivněno ne tím, co doopravdy chcete, nýbrž tím, jak se máte chovat, abyste byli dobře obodováni.

Když jsem přemýšlel nad tím, kdo nám může dobře posloužit jako vzor smírce, **napadl mě Abraham**. (Jeho příběh je zaznamenán i v Genesis 18. kapitole – pro ty, kdo by se k němu chtěli doma vrátit.) O Abrahamovi Bůh říká: „*Důvěrně jsem se s ním sblížil, aby přikazoval svým synům a všem, kteří přijdou po něm: »Dbejte na Hospodinovu cestu a jedejte podle spravedlnosti a práva, ať Hospodin Abrahamovi splní, co mu přislíbil«.*“

Tato slova zaznívají jako předehra k licitaci o osud Sodomy a Gomory, dvou měst, kde zvrácenost byla už tak veliká, že její křik byl slyšet až do nebe. Boží poslové na cestě do Sodomy neminou Abrahama a my se díky tomu stáváme svědky smlouvání o životy spravedlivých.

Bůh samozřejmě ví, jak to s těmi městy je, ale čas, kdy jdou Boží poslové zjistit stav měst, je **časem určeným Abrahamovi**. Tady nám najednou dochází, že **spojenství s Bohem zavazuje**. Pokud nám byly odhaleny Boží spravedlivé cesty, pak jsme i my přizváni a zapojeni do zápasu o životy lidí kolem nás.

Abrahamovo vyjednávání začíná hodně opatrně. Nejprve na padesáti, které s Bohem po vzájemné rozpravě nakonec usmlouvá **na konečných deset spravedlivých**. Při tom se několikrát ujišťuje, že se „*Panovník nad jeho prosbou nerozhněvá*“.

Inu, není to Orientální bazar se zbožím, nýbrž **jde o smlouvání nad „bytím či nebytím“ lidských bytostí**. Pokud dobře čteme, Bůh se nerozhněvá. Jsem dokonce přesvědčen, že **na takové smlouvání čeká a naplňuje ho radostí**, že se za ty morálně pokleslé obyvatele Sodomy a Gomory **alespoň někdo statečně pere**.

Všimněme si v tom příběhu ještě dvou detailů: zaprvé, **Abraham neprosazuje nějaké své pojetí spravedlnosti** – to nechává zcela v Boží režii. Možná bychom mohli říci, že se v danou chvíli tento muž učí nahlížet na věci Božíma očima.

A zadruhé: Bůh, i když nakonec nechá dopadnou spravedlivý soud na obě města, z nich **zachrání ty, kteří za záchranu stojí** – Lota, jeho ženu a dvě dcery. Ať už Lota v danou chvíli vnímáme jakkoli, o mnoho později jej apoštol Petr nazve spravedlivým, protože se **trápil pro hříchy těch měst**.

Nyní se vracím z dob Abrahama do doby naší. Nejprve k tomu podivnému citátu Dostojevského, který jsem četl na začátku. Ti mnozí nehodní, nejenom ti zmínění opilci, nemohoucí a hanební, **jsou cílovou skupinou mise smíření**. Patří sem ti, kdo jsou zapomenutí a opuštění, neúspěšní a zkrachovalí, lidé životem pobití... **Oni možná víc, než kdo jiný, čekají na zprávu o skandální milosti**.

Moje dlouholetá zkušenost, podtrhuji, že **jde o mou osobní zkušenost**, mi říká, že málokdy na zprávu o milosti radostně reaguje ten, kdo je spokojen se svým životem, komu se daří, kdo je zabezpečen... Většinou radostná zpráva o tom, že jsme byli i přes naši nehodnost přijati a bylo nám odpuštěno, **přijme ten, kdo hledá, nebo je nějak zklamán, zlomen nebo se mu něčeho nedostává, nebo si je vědom své mizérie...**

- *Co to pro nás může znamenat?*

Mám za to, že ne hned každý by měl vyběhnout do ulic a na kteréhokoliv kolemjdoucího pokřikovat, že ho Ježíš miluje.

Pokud Tě však Bůh vede ke službě lidem na ulici, pak to **dělej s rozvahou a citlivě vůči těm, kterým budeš sloužit**. A nezapomínej při tom na důstojnost každého (i toho nejposlednějšího) člověka.

Možná **můžeš začít jako Abraham, sám před Bohem** a nikdo o tom ani nemusí vědět. **Neboj se licitovat o životy** těch, které znáš a na kterých ti záleží. A zároveň pros, aby ti byla dána milost s těmi lidmi v pravý čas promluvit ta správná slova o naději.

A spolu s tím se **uč pohlížet na druhé Božíma očima** – ne na to, co stále ještě jsou, nýbrž **na to, čím se mohou stát**, jak se jejich rozbitý život může proměnit v něco nového, smysluplného, radostného.

Ámen.

Petr Plaňanský (KS Nymburk 25.6. 2023)